

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา
เกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๐๙(๕).๒/๖๕๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ขอให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน เป็นตำแหน่งที่มีสิทธิได้รับ เงินประจำตำแหน่ง รายนายชาติชาย โสภาก ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารงานบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ทำหน้าที่แทน ก.พ.อ. พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. นายชาติชายฯ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งตามสายงาน คือ ตำแหน่งหัวหน้าสำนักงาน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ซึ่งเป็นตำแหน่งประเภทผู้บริหาร ตามมาตรา ๑๘ (ข) (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารงานบุคลากร ในสถาบันอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ ทำหน้าที่แทน ก.พ.อ. ได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดเป็นตำแหน่งที่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทผู้บริหาร ระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ในอัตรา ๕,๖๐๐ บาท โดยบุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับ เงินประจำตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้ ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่ง และได้ปฏิบัติหน้าที่หลัก ของตำแหน่งนั้นเกินหนึ่งตำแหน่ง ให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งสำหรับตำแหน่งที่มีสิทธิได้รับ เงินประจำตำแหน่งสูงสุดเพียงตำแหน่งเดียว จึงเห็นว่าไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลดังกล่าวได้รับเงินประจำตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน อีกตำแหน่งหนึ่งตามที่มหาวิทยาลัยเสนอขอมาได้

๒. ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน และตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ต่างก็เป็นตำแหน่งประเภท ผู้บริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเห็นว่ากรณีมีประเด็นพิจารณาต่อไปว่า การแต่งตั้งบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งประเภทเดียวกันสองตำแหน่งในขณะเดียวกันนั้น สามารถกระทำได้หรือไม่ ซึ่งตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียนเป็นตำแหน่งผู้บริหารตามสายงานของบุคลากรสายสนับสนุน จะต้องปฏิบัติหน้าที่

เต็มเวลาตามภาระหน้าที่ของตำแหน่ง เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองและผู้ช่วยของตำแหน่งดังกล่าว ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา และจะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้ ดังนั้น โดยหลักการทำนองเดียวกัน เมื่อผู้ใดดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารตำแหน่งหนึ่งจึงไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารอีกตำแหน่งหนึ่งในขณะเดียวกันได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้ง จึงมีมติมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เกิดความชัดเจนและจะได้แจ้งเป็นแนวปฏิบัติให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอหารือหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๒ ในประเด็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหารเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันกรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยดังกล่าวข้างต้น

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า นอกจากข้อหารือเรื่องนี้แล้ว ยังมีกรณีที่เป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหารเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันเกิดขึ้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีด้วย กล่าวคือ

๑. กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ นางนฤชล เรือนงาม ดำรงตำแหน่งตามสายงานเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่ ๘๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นตำแหน่งประเภทผู้บริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมาสภามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ได้มีมติแต่งตั้งให้นางนฤชลฯ ดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิการบดี อีกตำแหน่งหนึ่ง ปรากฏตามคำสั่งสภามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ ๑๗/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งรองอธิการบดี ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ซึ่งตำแหน่งรองอธิการบดีเป็นตำแหน่งประเภทผู้บริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

๒. กรณีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นายวิรัช โหตระไวศยะ ดำรงตำแหน่งตามสายงานเป็นผู้ช่วยการกองกลาง ซึ่งเป็นตำแหน่งประเภทผู้บริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ต่อมาสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้มีมติแต่งตั้งให้นายวิรัชฯ ดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิการบดี อีกตำแหน่งหนึ่ง ปรากฏตามคำสั่งสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ ๓๐/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งรองอธิการบดี ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ซึ่งตำแหน่งรองอธิการบดีเป็นตำแหน่งประเภทผู้บริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาข้อหาหรือประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยสามารถแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน และตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ในขณะเดียวกันได้หรือไม่ อย่างไร โดยมีความเห็นว่า ตามมาตรา ๔๒^๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองและผู้ช่วยของตำแหน่งดังกล่าว ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา และจะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้ และความในวรรคสองบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะรักษาราชการแทนตำแหน่งอื่นอีกหนึ่งตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ประกอบกับ มาตรา ๑๘ (ข)^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดีหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต ผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองตามที่ ก.พ.อ. กำหนด และตำแหน่งอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ แล้ว จะเห็นได้ว่า การกำหนดให้ผู้บริหารซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองและผู้ช่วยของตำแหน่งดังกล่าว ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา และจะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้ ก็โดยมีเจตนารมณ์

มาตรา ๔๒ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองและผู้ช่วยของตำแหน่งดังกล่าว ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา และจะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะรักษาราชการแทนตำแหน่งอื่นอีกหนึ่งตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๑๘ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา มีดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(ข) ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร ได้แก่

(๑) อธิการบดี

(๒) รองอธิการบดี

(๓) คณบดี

(๔) หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๕) ผู้ช่วยอธิการบดี

(๖) รองคณบดีหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๗) ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต ผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองตามที่ ก.พ.อ. กำหนด

(๘) ตำแหน่งอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด

๑.ล๑

๑.ล๑

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องอุทิศเวลาของตนในฐานะผู้บริหารให้แก่งานของสถาบันอุดมศึกษา จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ไม่ได้

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๒^๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้แต่เพียงการแต่งตั้งให้ไปรักษาราชการแทนอีกหนึ่งตำแหน่งและต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ซึ่งเป็นข้อยกเว้นให้กระทำได้เฉพาะกรณีการรักษาราชการแทนและภายในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น ดังนั้น บทบัญญัติดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่าการจะแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสองตำแหน่งในขณะเดียวกัน ซึ่งมีใช้การให้รักษาราชการแทนอีกหนึ่งตำแหน่ง ย่อมไม่สามารถกระทำได้

กรณีของนายชาติชาย โสภา ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ซึ่งเป็นตำแหน่งรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ และเป็นตำแหน่งประเภทผู้บริหารตามมาตรา ๑๘ (ข)^๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาฯ และต่อมานายชาติชายฯ ได้รับแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนซึ่งแม้ว่าจะมิใช่ตำแหน่งตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ แต่เป็นตำแหน่งประเภทผู้บริหารในตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองตามที่ ก.พ.อ. กำหนดตามมาตรา ๑๘ (ข) (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาฯ ซึ่งคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารงานบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ ทำหน้าที่แทน ก.พ.อ. ได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนเป็นตำแหน่งผู้บริหารที่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทผู้บริหาร ระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าแล้ว การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีคำสั่งแต่งตั้งนายชาติชายฯ ให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสองตำแหน่งดังกล่าวในขณะเดียวกันย่อมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจึงไม่สามารถแต่งตั้งนายชาติชายฯ ให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน และตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ในขณะเดียวกันได้

(นายดิศทัต โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๑

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น